

NARODNI PLESOVI

Doleteo vit-golube

Ovu igru igraju dečaci i devojčice, odvojeno ili zajedno. Igrači se uhvate za ruke, igra je zatvorena. Jedan uđe u sredinu kola to je golub. Golub ima u ustima list hartije i, idući sredinom kola, uzmahuje rukama, kao da leti. Za to vreme kolo ide naokolo i peva:

*"Doleteo vit-golube
Iz tuđe zemlje,
U kljunu mu list hartije,
Pismo od majke, lepoj momi,
Divnoj devojci. "*

Čim se to otpeva, kolo stane, a golub dođe pred nekog igrača i klekne sa sklopljenim rukama, kao da moli. Sad kolo, stojeći, produžuje pesmu:

*"I on pade na dvorove
Lepe Danice:
Lepa Dano, pođi sa mnom,
Majka zove te, lepa Dano,
Majka zove te!"*

Za ovim počne igrač, pred kojim golub kleči, pevati:

*"Leti natrag vit-golube,
Pozdrav odnesi;
Ja ne volim tuđinu
Ni majci ići, vit-golube,
Ni majci ići!"*

Čim ovo otpeva, on ide u sredinu, a golub dođe na njegovo mesto, u kolo, i igra se ponavlja istim redom. Valja zapamtiti da se uvek peva na ime onog igrača pred kojim golub kleči.

Kolariću Paniću

*"Kolariću, Paniću, pletemo se samiću, Sami sebe zaplićemo, sami sebe
otplićemo"*

Opis igre: Igra se otvoreno, mešovito kolo, ruke se drže dole. Kretanje se izvodi običnim koracima. U prvom delu igre igrači se zapliću, a u drugom otpliću. Zaplitanje započinje tako što kolovođa prilazi kecu i pretposlednjem u kolu i provlači se ispod njihovih ruku.

Tako se provlače svi redom, a pretposlednjem se (kod zaplitanja) obavije ruka oko vrata i spusti na rame.

Otplitanje započinje opet kolovođa, oslobađajući rame i prilazeći sada igračima s leđa, provlači se ispod ruku (igrača do sebe i njegovog suseda) i tako redom.

Mi smo deca vesela

*"Mi smo deca vesela, rado bi se igrala
Al' ne znamo šta ćemo!
Kaži nam ti, sestrice, šta će tvoje družice, Kaži nam ti, sestrice, šta će
tvoje družice! Radite što radim ja, ako vas to zabavlja! Radimo što
radiš ti, to nas jako veseli!"*

Opis igre: Igra se zatvoreno, mešovito kolo, sa rukama dole. U sredini kola nalaze se jedan dečak ili devojčica. Smer kretanja je suprotan smeru kretanja kazaljke na satu. Igra se sastoji iz tri dela. U prvom delu igre, na prvih 6 taktova izvodi se 12 običnih koraka, počev desnom nogom udesno. U sedmom taktu izvodi se još jedan korak s privlačenjem, kolo se zaustavlja i okreće prema igraču u sredini kruga (8. takt pauza).

U drugom delu igre, na naredna 4 takta, igrači izvode 8 poskoka, počev desnom nogom udesno sa ukrštanjem, a na sledeća 4 takta rade 7 poskoka ulevo, koji se završavaju privlačenjem leve noge ka desnoj i okretom ka centru (8. takt).

U trećem delu igre, na prva 4 takta i na reči "Radite što radim ja..." igrač u sredini kruga izvodi proizvoljne pokrete (poskoke, plesne korake, pokrete rukama isl.), dok deca u kolu na sledeća 4 takta ponavljaju pokrete deteta u krugu. Igra se dalje nastavlja, s tim što igrača u sredini zamenjuje neko iz kola.

Kolo vodenično

Igraju dečaci i devojčice, odvojeno ili zajedno. Igrači se pohvataju za ruke i zatvore kolo. U sredinu stane učitelj, ili jedan višojiji igrač. Ako je igrača manje od dvadeset, načini se jedno kolo, ako ih je više, onda se naprave dva kola, jedno u drugom: unutrašnje malo i spoljašnje mnogo veće. Onaj koji stoji u sredini predstavlja osovinu vodeničkog kola i u isto vreme naređuje kad šta treba kolo da radi.

Kad kolo bude tako gotovo, onaj u sredini daje rukom znak, i kolo se počne okretati na jednu stranu. S prvim korakom i po taktu koračanja, počinje sam treći glas:

"Tak tara, tik tak, tika taka, tik tak". Sad prvi i drugi glas, opet po taktu koračanja, počnu pevati: "Kolo, kolo vodenično,

Melje zрно pšenično", a treći glas produžava ono: "tak tara, tik tak", tj. podražava čeketanje vodenice.

Pošto se to otpeva tri ili pet puta, onaj u sredini da znak, udari dlanom o dlan, i kolo stane. Prva dva glasa učute, a treći podražava lomljenje vodeničnog kola uzvikom: kr, kr, kr... Na to svi počučnu, što znači da se kolo slomilo, te sad prvi i drugi glas peva: "Kolo nam se polomi I štetu nam učini".

Za to vreme treći glas ispruži ruke napred i malo ih obesi naniže i podražava šuštanje vode: ššššš...

*"Za ovim sva tri glasa pevaju:
Donesite sekiru,
Keser, svrdlo, burgiju,
Čekić, dleto, testere,
Male, veće eksere,
Kolo da opravimo, dvaput
Žito da sameljemo.*

Kad se to otpeva, svi učute i sad počinju kolo opravljati. U pesmi je pomenuto osam raznih alata i potreba za opravlanje: sekira, keser, svrdlo, burgija, čekić, dleto, testera i ekseri. Učitelj pre igre pokaže kako se delje keserom, kako se buši svrdlom a kako burgijom, kako se čekićem zakiva, kako se dletom žljebi i kako se testerom testeriše. Prema broju đaka, on ih podeli na sedam grupa, pa svaka grupa radi po jedan od pomenutih poslova, krećući ruke onako kao da drži alat i njime: delje, struže, kuca itd. Ove grupe mogu biti u kolu jedna do druge, a mogu igrači biti i izmešani.

Kad, dakle, gornje ispevaju, počnu odmah raditi svaki svoj posao. Pošto igrači tako rade neko vreme, onda onaj u sredini da opet znak: udari dlanom o dlan. Na taj znak sva deca prestanu raditi, ustaju, hvataju se za ruke i kad onaj u sredini makne rukom na levo, kolo se počne kretati i opet po taktu koračanja peva:

"Sad je kolo gotovo, Okrenimo ponovo. "

Zatim se odmah nastavlja iz početka.

*"Kolo, kolo vodenično,
Melje zrno pšenično.
Ovako se igra dok god hoće igrači."*

Ja posejah lubenice (Kosovo polje)

*"Ja posejah lubenice pokraj vode Studenice, Seno, slama, seno, slama, zob, zob, zob,
zob, zob, zob "*

"Navadi se seka Dora, pa odnese troja kola, "

(refren)

"Ja uhvatih seka Doru, odvedoh je svome dvoru "

(refren)

Opis igre: Igra se mešovito otvoreno ili zatvoreno kolo, sa rukama dole. Smer kretanja je suprotan smeru kretanja kazaljke na satu. Igra ima dva dela. U prvom delu igre, od 1. do 4. takta, izvode se 4 koraka desnom udesno sa privlačenjem, tri su sa p.t.t., a četvrti je bez p.t.t. Naredna četiri takta su ista kao prethodna četiri, s tim što se sada ide levom nogom ulevo.

U drugom delu igre, u 9. taktu, izvodi se jedan korak udesno sa privlačenjem, bez p.t.t, okretom za 45° nadesno. Sledeći takt, je isti kao prethodni, s tim što se sada ide suprotnom nogom u suprotnu

stranu, sa okretom od 90° nalevo. U sledeća dva takta (11 - 12) koraci su isti kao u dva prethodna, s tom razlikom što je sada okret 45° ulevo. Na 13. i 14. tri puta se udari desnom petom o tle, a na 15. i 16. tri puta pljesne rukama.